

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті
География және туризм кафедрасы

Тәжірибелік жұмыстарды орындауға арналған

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Жер үйлестіру пәні бойынша

5В080100 – Агрономия

Павлодар

бекіту парағы

Әдістемелік нұсқаулардың
бекіту парағы

Ф СО ПГУ 7.18.1/05

БЕКІТЕМІН

БХФ деканы

_____ Т.К.Бексейтов

«__» _____ 2013 ж.

Құрастырушы:аға оқытушы А.К.Шакуов _____

Зертханалық жұмыстарды орындауға арналған

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Геоморфология пәні бойынша

050609 – География мамандығының студенттері үшін

Агротехнология кафедрасы

«__» _____ 200__ ж., хаттама № кафедра мәжілісінде ұсынылды

Кафедра меңгерушісі _____ К.М.Мухаметкаримов

Агротехнология факультетінің оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданды

«__» _____ 200__ ж., хаттама №

ОӘК төрайымы _____

Аңдатпа

Әдістемелік нұсқаулар бұл пәнді оқитын университеттің география мамандығындағы студенттерге арналған. Әдістемелік жобаның мақсаты: географ-студенттерге гидрологияның алғашқы негіздерін, гидросферадағы, сонымен қатар су нысандарының және олардың қоршаған ортамен өзара байланысындағы болып жатқан гидрологиялық үрдістердің қалыптасуындағы жалпы заңдылықтар туралы, білімдерін тереңдету және кеңейту. Тапсырмалары студенттерде Жердің гидросферасы туралы теориялық білімдерін тәжірибелік мәселелерді шешуде қолдана білуге үйретуді қалыптастырады.

Әдістемелік нұсқаулық мамандықтың оқу жұмыс жоспарына сәйкес жүргізіледі.

Мазмұны

Аңдатпа	3
Мазмұны	4
Әдебиет	5
ТАҚЫРЫП 2. Гидросфера және сулардың жер шарында таралуы. Тәжірибелік жұмыс №1	6
ТАҚЫРЫП 4. Өзендердің қоректену түрлері. Тәжірибелік жұмыс №2	6
ТАҚЫРЫП 5. Өзен ағынының механизмі және арнадағы сулардың қозғалыс түрлері. Тәжірибелік жұмыс №3	7
ТАҚЫРЫП 6. Көлдер, жалпы түсініктер, көл қазан шұңқырларының пайда болуы, көлдердің типтері. Тәжірибелік жұмыс №4	7
ТАҚЫРЫП 7. Батпақтардың пайда болуы және типтері Тәжірибелік жұмыс №5	8
ТАҚЫРЫП 9. Дүние жүзілік мұхит. Тәжірибелік жұмыс №78	9
ТАҚЫРЫП 8. Мұздықтар, қар сызықтары туралы түсінік Тәжірибелік жұмыс №6	

Әдебиеттер

Негізгі:

1. Общая гидрология. – Л., Гидрометеиздат, 1985
2. Чеботарев А.Н. Общая гидрология. –Л., Гидрометеиздат, 1975
3. Давыдов Л.К. Дмитриева А.А., Конкин И.Г. Общая гидрология.-Л. Гидрометеиздат,1973.
4. Гальперин Р.И., Мазур Л.П., Сарсенбаев М.Х. Лабораторные работы по курсу «Гидрология суши» -Алма-ата, КазГУ,1991

Қосымша:

5. Самохин А.А., Содольева Н.Н., Догановский А.М. Практикум по гидрологии. –Л.: Гидрометеиздат, 1980
6. Гальперин Р.И., Материалы по гидрографии Казахстана. Части 1,2 и Учебное пособие. – Алматы: КазГУ, 1997.-90с.
7. Истошин Ю.В. Океонология – Л.: Гидрометиздат, 1956.-304с.
8. Жуков Л.А. Общая океонология. Л., Гидрометеиздат, 1976.-376
9. Физическая география материков и океанов. Под редакцией А.М. Рябчикова. – М.: Высшая школа, 1988-592 с.

ТАҚЫРЫП 2. Тәжірибелік жұмыс №1 – Гидросфера және сулардың жер шарында таралуы.

Мақсаты: географ-студенттерге гидрологияның алғашқы негіздерін, гидросферадағы, сонымен қатар су нысандарының және олардың қоршаған ортамен өзара байланысындағы болып жатқан гидрологиялық үрдістердің қалыптасуындағы жалпы заңдылықтар туралы, білімдерін тереңдету және кеңейту.

Әдістемелік нұсқау: студенттің өзіндік жұмысы.

Жұмыс барысы:

Тапсырма: дәптерге жазбаша сипаттама беріңдер:

1. Судың негізгі түрлеріне сипаттама.
2. Құрлық сулары, жер асты сулары және мұхит сулары.
3. Судың шаруашылықта маңызы және сумен байланысты мәселелер.

Әдебиет

1. Общая гидрология. – Л., Гидрометеиздат, 1985.
2. Чеботарев А.Н. Общая гидрология. –Л., Гидрометеиздат, 1975.
3. Давыдов Л.К. Дмитриева А.А., Конкин И.Г. Общая гидрология.-Л. Гидрометеиздат, 1973.
4. Гальперин Р.И., Мазур Л.П., Сарсенбаев М.Х. Лабораторные работы по курсу «Гидрология суши» -Алма-ата, КазГУ, 1991.

Бақылау сұрақтары:

1. Гидрология тарихынан қысқаша мәліметтер.
2. Құрлықтық гидрология саласының тарихы.

ТАҚЫРЫП 4. Тәжірибелік жұмыс №2 – Өзендердің пайда болуы, өзендер жүйесі.

Мақсаты: географ-студенттерге гидрологияның алғашқы негіздерін, гидросферадағы, сонымен қатар су нысандарының және олардың қоршаған ортамен өзара байланысындағы болып жатқан гидрологиялық үрдістердің қалыптасуындағы жалпы заңдылықтар туралы, білімдерін тереңдету және кеңейту.

Әдістемелік нұсқау: студенттің өзіндік жұмысы.

Жұмыс барысы:

Тапсырма: дәптерге жазбаша сипаттама беріңдер:

1. Өзендердің пайда болуы, жүйесі.
2. Өзен аңғарларының қалыптасуы.
3. Өзендердің қоректену түрлері бойынша жіктелуі.

Әдебиет

1. Общая гидрология. – Л., Гидрометеиздат, 1985.
2. Чеботарев А.Н. Общая гидрология. –Л., Гидрометеиздат, 1975.
3. Давыдов Л.К. Дмитриева А.А., Конкин И.Г. Общая гидрология.-Л. Гидрометеиздат, 1973.
4. Гальперин Р.И., Мазур Л.П., Сарсенбаев М.Х. Лабораторные работы по курсу «Гидрология суши» -Алма-ата, КазГУ, 1991.

Бақылау сұрақтары:

1. Жер асты суларының шығу тегі мен Жер шарында таралуы.
2. Жер асты суларының жіктемесі.

**ТАҚЫРЫП 5. Тәжірибелік жұмыс №3 –
Өзен ағынының механизмі және арнадағы сулардың қозғалыс түрлері.**

Мақсаты: географ-студенттерге гидрологияның алғашқы негіздерін, гидросферадағы, сонымен қатар су нысандарының және олардың қоршаған ортамен өзара байланысындағы болып жатқан гидрологиялық үрдістердің қалыптасуындағы жалпы заңдылықтар туралы, білімдерін тереңдету және кеңейту.

Әдістемелік нұсқау: студенттің өзіндік жұмысы.

Жұмыс барысы:

Тапсырма: дәптерге жазбаша сипаттама беріңдер:

1. Арнадағы сулардың қозғалыс түрлері.
2. Су жылдамдығын есептеу әдістері.
3. Су шығынын есептеу әдістері.

Әдебиет

1. Общая гидрология. – Л., Гидрометеоиздат, 1985.
2. Чеботарев А.Н. Общая гидрология. –Л., Гидрометеоиздат, 1975.
3. Давыдов Л.К. Дмитрева А.А., Конкин И.Г. Общая гидрология.-Л. Гидрометеоиздат, 1973.
4. Гальперин Р.И., Мазур Л.П., Сарсенбаев М.Х. Лабораторные работы по курсу «Гидрология суши» -Алма-ата, КазГУ, 1991.

Бақылау сұрақтары:

1. Беткі және жер асты суларының өзара әсерлесуі.
2. Жер асты суларының өзендердің қоректенуіндегі рөлі.

**ТАҚЫРЫП 6. Тәжірибелік жұмыс №4 –
Көлдер, жалпы түсініктер, көл қазан шұңқырларының
пайда болуы, көлдердің типтері.**

Мақсаты: географ-студенттерге гидрологияның алғашқы негіздерін, гидросферадағы, сонымен қатар су нысандарының және олардың қоршаған ортамен өзара байланысындағы болып жатқан гидрологиялық үрдістердің қалыптасуындағы жалпы заңдылықтар туралы, білімдерін тереңдету және кеңейту.

Әдістемелік нұсқау: студенттің өзіндік жұмысы.

Жұмыс барысы:

Тапсырма: дәптерге жазбаша сипаттама беріңдер:

1. Көл қазан шұңқырларының пайда болуы бойынша жіктелуі.
2. Көлдердің қоректену типтері.
3. Ағынды және ағынсыз көлдер.

Әдебиет

1. Общая гидрология. – Л., Гидрометеоиздат, 1985.
2. Чеботарев А.Н. Общая гидрология. –Л., Гидрометеоиздат, 1975.

3. Давыдов Л.К. Дмитриева А.А., Конкин И.Г. Общая гидрология.-Л. Гидрометеиздат,1973.
4. Гальперин Р.И., Мазур Л.П., Сарсенбаев М.Х. Лабораторные работы по курсу «Гидрология суши» -Алма-ата, КазГУ,1991.

Бақылау сұрақтары:

1. Көлдер және олардың Жер шарындағы таралуы.
2. Көлдердің түрлері.

ТАҚЫРЫП 7. Тәжірибелік жұмыс №5 – Батпақтардың пайда болуы және типтері.

Мақсаты: географ-студенттерге гидрологияның алғашқы негіздерін, гидросферадағы, сонымен қатар су нысандарының және олардың қоршаған ортамен өзара байланысындағы болып жатқан гидрологиялық үрдістердің қалыптасуындағы жалпы заңдылықтар туралы, білімдерін тереңдету және кеңейту.

Әдістемелік нұсқау: студенттің өзіндік жұмысы.

Жұмыс барысы:

Тапсырма: дәптерге жазбаша сипаттама беріңдер:

1. Жоғарғы және төменгі батпақтарға сипаттама.
2. Батпақтардың құрғауы.
3. Өзен ағындысына батпақтардың әсері.

Әдебиет

1. Общая гидрология. – Л.,Гидрометеиздат, 1985.
2. Чеботарев А.Н. Общая гидрология. –Л., Гидрометеиздат, 1975.
3. Давыдов Л.К. Дмитриева А.А., Конкин И.Г. Общая гидрология.-Л. Гидрометеиздат,1973.
4. Гальперин Р.И., Мазур Л.П., Сарсенбаев М.Х. Лабораторные работы по курсу «Гидрология суши» -Алма-ата, КазГУ,1991.

Бақылау сұрақтары:

- 1) Көлдердегі түпкі түзілімдер.
- 2) Каспий және Арал теңіздерінің гидрологиялық режимінің өзгеруі.

ТАҚЫРЫП 8. Тәжірибелік жұмыс №6 – Мұздықтар, қар сызықтары туралы түсінік.

Мақсаты: географ-студенттерге гидрологияның алғашқы негіздерін, гидросферадағы, сонымен қатар су нысандарының және олардың қоршаған ортамен өзара байланысындағы болып жатқан гидрологиялық үрдістердің қалыптасуындағы жалпы заңдылықтар туралы, білімдерін тереңдету және кеңейту.

Әдістемелік нұсқау: студенттің өзіндік жұмысы.

Жұмыс барысы:

Тапсырма: дәптерге жазбаша сипаттама беріңдер:

1. Мұздардың пайда болу жағдайлары.
2. Мұздардың негізгі түрлеріне сипаттама.
3. Мұздықтардың қозғалысы және режимі.

Әдебиет

1. Общая гидрология. – Л., Гидрометеиздат, 1985.
2. Чеботарев А.Н. Общая гидрология. –Л., Гидрометеиздат, 1975.
3. Давыдов Л.К. Дмитриева А.А., Конкин И.Г. Общая гидрология.-Л. Гидрометеиздат,1973.
4. Гальперин Р.И., Мазур Л.П., Сарсенбаев М.Х. Лабораторные работы по курсу «Гидрология суши» -Алма-ата, КазГУ,1991.

Бақылау сұрақтары:

- 1) Әлемдік мұхиттағы гидрометеорологиялық сипаттамалардың, тұздылықтың ендік бойынша таралуын бағалау.
- 2) Судың қайтуы мен толысуы кезінде су деңгейінің өзгеру графигін құрастыру және талдау.

ТАҚЫРЫП 9. Тәжірибелік жұмыс №7 – Дүние жүзілік мұхит.

Мақсаты: географ-студенттерге гидрологияның алғашқы негіздерін, гидросферадағы, сонымен қатар су нысандарының және олардың қоршаған ортамен өзара байланысындағы болып жатқан гидрологиялық үрдістердің қалыптасуындағы жалпы заңдылықтар туралы, білімдерін тереңдету және кеңейту.

Әдістемелік нұсқау: студенттің өзіндік жұмысы.

Жұмыс барысы:

Тапсырма: дәптерге жазбаша сипаттама беріңдер:

1. Дүние жүзілік мұхит суының химиялық құрлысы.
2. Дүние жүзілік мұхит түбінің жер бедері.
3. Дүние жүзілік мұхит ағыстары және олардың климатқа әсері.

Әдебиет

1. Общая гидрология. – Л., Гидрометеиздат, 1985.
2. Чеботарев А.Н. Общая гидрология. –Л., Гидрометеиздат, 1975.
3. Давыдов Л.К. Дмитриева А.А., Конкин И.Г. Общая гидрология.-Л. Гидрометеиздат,1973.
4. Гальперин Р.И., Мазур Л.П., Сарсенбаев М.Х. Лабораторные работы по курсу «Гидрология суши» -Алма-ата, КазГУ,1991.

Бақылау сұрақтары:

1. Әлемдік мұхит пен оның бөліктері.
2. Теңіздердің жіктемесі.
3. Әлемдік мұхит түбінің жаратылуы, құрылысы мен жер бедері.